

Bestuurlijke samenvatting

Samenvatting van de uitkomsten

De Berap najaar 2026 laat per saldo een nadeel van € 1.324.774 zien. Daardoor daalt de geraamde begrotingsuitkomst van € 1.447.000 voordelig na de Berap voorjaar naar afgerond € 122.000 voordelig na deze Berap. De druk zit vooral in Wageningen Sociaal en Bestuur & Organisatie. Het voordeel binnen Wageningen Fysiek dempt deze nadelen.

Financieel beeld per programma

Mutatie per programma (x € 1.000)	Exploitatie	Reserves	Saldo
Programma 1 Wageningen Sociaal	-1.535	186	-1.349
Programma 2 Wageningen Fysiek	677	-137	540
Programma 3 Bestuur & Organisatie	-515	-	-515
Totaal mutaties	-1.374	49	-1.325

Toelichting: een negatief bedrag is financieel nadelig en een positief bedrag is financieel voordelig.

Belangrijkste financiële afwijkingen

De afwijkingen laten vooral zien dat de begroting onder druk staat bij zorg- en inkomensregelingen in het sociaal domein en bij de uitvoering van de gemeentelijke organisatie. De grootste financiële mutatie betreft Jeugd met € 1.232.000 nadeel. Hiervan is circa € 800.000 een technische correctie van de begroting en circa € 432.000 het gevolg van hogere jeugdzorglasten. Daarnaast verwachten we bij de studietoelage een overschrijding van circa € 900.000 en bij de Wmo een nadeel van circa € 300.000.

De technische correctie bij Jeugd hangt samen met een rijkskorting die in 2023 vanaf 2026 in de begroting is verwerkt. Tegenover deze lagere rijksbijdrage mochten gemeenten ook lagere lasten voor jeugdzorg ramen, omdat het Rijk aangaf dat het financiële risico voor deze korting bij het Rijk lag. Het Rijk heeft deze korting later teruggedraaid. Bij het opstellen van de Begroting 2026 is deze wijziging niet volledig verwerkt: de hogere rijksbijdrage is wel meegenomen, maar het bijbehorende budget voor jeugdzorg niet. Met deze Berap herstellen we deze technische correctie van circa € 800.000. Los daarvan nemen de feitelijke uitgaven aan jeugdhulp toe. In het eerste halfjaar van 2026 maakten circa 5% meer jeugdigen gebruik van jeugdhulp dan in dezelfde periode van 2025. Hierdoor stijgen de verwachte zorglasten met circa € 432.000.

Ook bij andere zorg- en inkomensregelingen zien we hogere lasten. Bij de studietoelage verwachten we een overschrijding van circa € 900.000. Bij de Wmo stijgen vooral de kosten voor begeleiding en huishoudelijke hulp. Per saldo leidt dit tot een nadeel van circa € 300.000. Voordelen bij onder meer Wsw, vluchtelingenopvang en energiebeheer dempen het totale nadeel, maar zijn grotendeels incidenteel of hangen samen met reservemutaties en technische correcties.

Duiding per programma

Wageningen Sociaal laat een nadeel van € 1.349.416 zien. De ontwikkeling wordt vooral bepaald door de hiervoor genoemde hogere uitgaven bij Jeugd, Wmo en studietoelage. Daartegenover staan voordelen binnen onder meer Wsw en beschut werk, Samen Wageningen en vluchtelingenbeleid. Een deel van deze voordelen is incidenteel of wordt gedekt uit reserves. Het beeld binnen Wageningen Sociaal laat daarmee zien dat vooral de ramingen van zorg- en inkomensregelingen aandacht vragen bij het realistisch ramen van de begroting.

Wageningen Fysiek laat een voordeel van € 540.027 zien. De grootste voordelen ontstaan bij Parkeervoorzieningen (€ 193.238), Wijk- en buurtbeheer (€ 129.707) en Energiebeheer (€ 219.082). Bij Parkeervoorzieningen zijn de opbrengsten hoger en de elektriciteitskosten lager; doordat minder uit de reserve hoeft te worden onttrokken, is het netto voordeel lager dan het exploitatievoordeel. Bij Wijk- en buurtbeheer gaat het om lagere kapitaallasten door de timing van investeringen. Deze voordelen zijn grotendeels incidenteel en vormen geen structurele begrotingsruimte.

Bestuur & Organisatie laat een nadeel van € 515.384 zien. Dit komt vooral door hogere uitvoeringskosten binnen de bedrijfsvoering, lagere belastingopbrengsten, de bijstelling van de algemene uitkering en financiële lasten. Het nadeel bij Financiën bedraagt € 129.679. Daarin zit € 39.648 als technische tegenboeking van lagere toegerekende rente bij Sport en Wijk- en buurtbeheer. Dit deel is voor de gemeente als geheel budgettair neutraal.

Investeringsen

Bij deze Berap worden drie investeringsbesluiten voorgesteld.

Voor dakveiligheid van gemeentelijke panden wordt een nieuw krediet van € 131.000 gevraagd. Daarnaast wordt voorgesteld om het bestaande krediet voor het toekomstbestendig maken van de aula op begraafplaats De Leeuwerenk met € 60.000 te verhogen.

Voor de nieuwe OV-concessie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley wordt een nieuw krediet van € 3,7 miljoen gevraagd. Dit krediet is nodig voor het aanpassen van bestaande bushaltes, het realiseren van nieuwe haltes en het verbreden van bochten. De provincie Gelderland vergoedt deze investering volledig via subsidie. Daardoor leidt dit krediet niet tot extra kapitaallasten voor de gemeente.

De raad stelde de oorspronkelijke kredieten voor de gebouwen op de begraafplaats vast bij de Programmabegroting 2026-2029. Het ging om drie kredieten van samen € 1.250.000, waaronder het krediet voor de aula. In de Berap voorjaar 2026 is dit totaal met € 262.000 verhoogd vanwege niet-compensabele btw. De nu voorgestelde verhoging van € 60.000 komt daar bovenop.

Na vaststelling van de kredieten worden de bijbehorende kapitaallasten verwerkt in de kapitaallastbegroting. Voor het krediet voor de OV-concessie is dit niet aan de orde, omdat de investering volledig door de provincie wordt vergoed.

Aanbestedingsrechtmatigheid

De toets op de aanbestedingsrechtmatigheid over het eerste halfjaar van 2026 laat negen contracten zien die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. De verwachte onrechtmatigheid bedraagt volgens de huidige inschatting circa € 2.600.000. De definitieve verantwoording volgt bij de Jaarstukken 2026.

Risico's en onzekerheden

De ontwikkeling van de open-einderegelingen blijft het belangrijkste financiële risico. De stijgende vraag naar jeugdhulp, Wmo-voorzieningen en studietoelage kan ook na 2026 doorwerken. Daarnaast zijn de financiële gevolgen van de doelgroepflexibele regeling voor vluchtelingenopvang nog niet volledig zichtbaar en is het effect van de voorgenomen wetwijziging voor aanvragen van studietoelage met terugwerkende kracht nog onzeker.

Daarnaast is de financiële positie van Wageningen45 kwetsbaar. Om de continuïteit op korte termijn te ondersteunen, heeft het college besloten om een derde van de subsidie voor 2027 (€ 127.000) al in 2026 als voorschot beschikbaar te stellen. Aan deze bevoorschotting zijn voorwaarden verbonden. Deze worden opgenomen in de subsidiebeschikking aan Wageningen45. Het betreft geen aanvullende subsidie, maar een vervroegde betaling van een deel van de subsidie voor 2027. De bevoorschotting leidt daarom niet tot een financiële afwijking in deze Berap najaar 2026. De kwetsbare financiële positie van Wageningen45 blijft wel een risico dat de gemeente volgt.

